

श्रीमंत गायकवाड सरकारना राज्यनो

फरजियात केळवणी निबंध.

संवत् १९८३ नो निबंध ५ मो.

(न्यायमंत्री कचेरीथी छपाव्यो.)

आवृत्ति २ जी.

सरकारी छापखानामां छाप्यो.

सन १९३९.

किमत रु. ०-१-०.

श्री.
फरजियात केळवणी निबंध.
ऐतिहासिक नोंध.

निबंधनुं नाम.	निबंधनी सार.	निबंधनो अंक.	क्या निबंधथी केटले अंशे रह थयो.
१	२	३	४
फरजियात केळवणी संबधी निबंध.	१९६५	७ मो.	संवत् १९६७ ना ४ थी निबंधथी आखो.
फरजियात केळवणी संबधी निबंध.	१९६७	४ थो.	संवत् १९८३ ना ५ मा निबंधथी आखो.
फरजियात केळवणी निबंध.	१९८३	५ मो.	चाल.

प्रस्तावना.

१. (क) फरजियात केळवणी निबंध संवत् १९६९ एटले सन १९०९ नी सालमां ७ मा निबंध तरीके अमलमां आवयो.
पूर्वतिहास.

(ख) सन १९१० मां एज्युकेशन कमिशनना निवेदन उपर थएला हुजूर हुकम अन्वये सदरहू निबंधमां केटलाक फेरफार करी संवत् १९६७ ना ४ था निबंध तरीके ते नवेसर प्रसिद्ध करवामां आऱ्यो.

(ग) त्यारबाद सदरहू निबंधनो फरीथी विचार थवा माटे मे. रा. ब. गोविंदभाई हा. देसाई साहेबना प्रमूखपणा नीचे एक समिति निमवामां आवी हती. सदरहू निबंधमां थयेली दुरस्तीओ तथा समितिनी भलामणोनो विचार करी, संवत् १९८३ ना ९ मा निबंध तरीके आ निबंध नवेसर थयो छे.

२. सदरहू निबंधमां त्यारपञ्ची नीचे प्रमाणे दुरस्तीओ थई छे:—

निबंधमां दुरस्तीओ.

(१) संवत् १९८३ नो ७ मो.

(२) संवत् १९८४ नो ३ जो.

(३) संवत् १९८९ नो १ लो.

(४) संवत् १९८६ नो ८ मो.

(५) सन १९३४ नो २० मो.

(६) सन १९३४ नो ९१ मो.

(७) सन १९३९ नो १६ मो.

३. सन १९३४ ना २० मा निबंधथी सदरहू निबंधनी संज्ञामां फेरफार थयो छे. उपर निबंध फरीथी छापवानी जरूर. दशविली तमाम दुरस्तीओ अंतर्गत करी चाछ उपर लावेली आवृत्ति छपाववानी जरूर जणायाथी निबंधनी आ बीजी आवृत्ति प्रसिद्ध करवामां आवे छे.

तारीख २४ माई जून सन १९३९.

ग. द्वा. कोर्डे. शं. आ. कामतेकर,
ना. न्यायमंत्री.

गो. कृ. दांडेकर,
न्यायमंत्री.

श्री.

श्रीमंत सरकार महाराज सयाजीराव गायकवाड, सेनावासखेल समशेर बहादूर, जी. सी. एस्. आय्., जी. सी. आय्. ई., फरजंदे-खास-ई-दौलते-ईंग्लिशिया एमणे नीचे लखेलो ' फरजियात केळवणी निबंध ' मंजूर कर्यो छे.

संवत् १९८३ नो निबंध ५ मो.

संवत् १९८३ ना श्रावण वद्य ३ एटले तारीख २६ माहे ऑगस्ट सन १९२६ ना रोज प्रसिद्ध करवामां आव्यो.

फरजियात केळवणी निबंध.

कलमोनी अनुक्रमणिका.

कलम अंक.	बाबत.	पृष्ठ.
प्रकरण १ लुं.		
प्रारंभना नियम.		
१. संज्ञा १
२. व्याप्ति १
३. रद्द कर्युं ते १
४. व्याख्या १
(क) ' माबाप ' २
(ख) ' शिक्षण योग्य उमरनां छोकरां ' २
(ग) ' शाळा ' २
(घ) ' वहिवटदार ' २
(ङ) ' स्थळ ' २
(च) ' विद्याधिकारी ' २

प्रकरण २ जुं.

शिक्षणनी फरज अने तेमांथी मळवानी माफी.

५. शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांओने शाळामां मोकलवां जोईए.	३
६. शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांओने शाळामां नहीं मोकलवाने योग्य कारणो....	३

प्रकरण ३ जुं.

माबापो तथा शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांनी यादीओ.

७. शाळा उघाडवामा आवे के तुरत जाहेरात प्रसिद्ध करवी.	४
८. (१) शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांनी यादी तैयार करवी	४
(२) यादीनी नकल प्रसिद्ध करवी	५
(३) माफी दर्शाववी	५
(४) यादी कर्या पछी रेहेवा आवेलं छोकरां बाबत	५

कलम अंक.	बाबत.	पृष्ठ.
९.	आ निबंध प्रमाणे तैयार करेली यादी संबंधे तकरारो	९
१०.	विवाद क्यां करवो.	९

प्रकरण ४ थुं.

शासन तथा अधिकार.

११.	यादी प्रसिद्ध थयानी अगर विवादना ठरावनी तारीखथी त्रीस दिवसनी अंदर छोकरां शाळामां मोकलवा बाबत	६
१२.	मुदत अंदर छोकरां न मोकलनार माबापनी यादी मोकलवी	६
१३.	(१) शिक्षा करवानी रीत	६
	(२) दंडनी सूचना	७
१४.	छोकरां सतत शाळामां जाय छे के नहीं ते जोवानी माबापनी फरज	७
१९.	(१) शाळामां दाखल कर्यां पळी गेरहाजर रहेनार छोकरांना माबाप बाबत यादी मोकलवी	८
	(२) सुधराई अगर विशिष्ट पंचायतनी हद्द ब्रह्मनां छोकरांनी यादी काना तरफ मोकलवी.	८
	(३) य.दी क्यारे मोकलवी.	८
१६.	कसूर बाबत शासन	८
१६क.	रद्द	८
१७.	केटलेक प्रसंगे वधारे शिक्षा करवा बाबत	९
१८.	दंड वसूल करवानी रीत	९
१९.	शिक्षाना हुकम उपर विवाद चालशे नहीं	९
२०.	हरराजीना हुकमनी तपासणी	१०
२०क.	कामे लगाडनारनी जवाबदारी	१०

प्रकरण ५ मुं.

किरकोळ.

२१.	अरजो तथा विवादोने लागत	१०
२२.	दंडनी रकम बाबत तिमाही माहिती मोकलवी	१०
२३.	शाळाखाताना स्थानिक अमलदारोनी फरज	११
२४.	दंडनी बाकी मांडीवाळवानो अधिकार	११
२५.	मोटी वस्तीना लत्ता अगर जथा ठराववा बाबत	११
२६.	तलाटीओ तथा बंजा खाताना नोकरोनी मदद	१२
२७.	नियम करवानो अधिकार	१२
	नमूनो निशानी १.	१३

श्री.

फरजियात केळवणी निबंध.

फरजियात केळवणी संबंधे कायदामां सुधारो करीने एकत्र करवो इष्ट होवाथी श्रीमंत
सरकार महाराज सयाजीराव गायकवाड, सेनाखासखेल
उद्देश. समशेर बहादूर, जी. सी. एस्. आय्., जी. सी. आय्., ई.,
फरजंदे-खास-ई-दौलते-इंग्लिशिया एमणे नीचे प्रमाणे ठराव्युं छे:-

प्रकरण १ लुं.

प्रारंभना नियम.

*१. आ निबंधने ' फरजियात केळवणी निबंध ' कहेवो.

संज्ञा.

२. (१) आ निबंध राज्यनां बंधां स्थळोने लागू थरो.

व्याप्ति.

(२) पांतु हजूरने योग्य लागशे तो हजूर आज्ञापत्रिकामां जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी
अमुक स्थळने अगर अमुक वर्गने आ निबंध लागू नथी एम ठरावशे अने तेने माटे केळवणीना
संबंधमां विशेष योजना मुकरर करशे.

३. (१) (क) फरजियात केळवणीनो निबंध संवत् १९६७ नो ४ थो,

रद्द कर्नुं ते.

(ख) फरजियात केळवणी संबंधी थएला बीजा जे नियम, जाहेरातो तथा हुकमो
आ निबंधथी विरुद्ध होय तेठले दरज्जे,

रद्द करवामां आवे छे.

(२) परंतु उपर प्रमाणे रद्द करेला निबंध, नियम, जाहेरातो तथा हुकमो अन्वये
फरजियात केळवणी संबंधे जे तजवीजो करी होय, कामो चलाव्यां होय तथा शिक्षाओ थई होय
ते सर्व आ निबंध प्रमाणेज थयुं छे एम समजवुं.

४. विषय अगर पूर्वापर संबंधथी बाध आवतो न होय तो नीचे लखेला शब्दोनो अर्थ
नीचे मुजब समजवो:-

व्याख्या.

*सन १९३४ ना निबंध २० तारीख १७-५-१९३४ थी संज्ञामां फेरफार थयो छे.

(क) 'माबाप' ए शब्दमां

माबाप.

(१) दरेक माणस, जेना वास्तविक रक्षणमां कोई छोकरूं होय तेनो, अथवा

(२) कोई छोकराना किवा छोकरीना भरणपोषण माटे जे कोई माणस जवाबदार होय एवा कोईपण पालकनो,

समावेश थाय छे,

* (ख) "शिक्षण योग्य उम्मरना छोकरां" एटले जे छोकराओए अगर जे छोकरीओए शिक्षण योग्य उम्मरनां छोकरां. (१) पोतानी उम्मरनुं सातमुं वर्ष पूरूं कर्युं होय परंतु

(२) बारमुं वर्ष पूरूं कर्युं न होय ते समजवा.

(ग) 'शाळा' एटले,

शाळा.

(१) सरकारी शाळा,

(२) श्रीमंत सरकारनी मददथी चालती कोईपण शाळा, किंवा

(३) वखतोवखत जे जे संस्थाओने आ राज्यना शाळाखाता तरफथी शाळा तरीके स्विकारवामां आवे तेवी संस्थाओ

समजवी,

(घ) 'वहिवटदार' ए शब्दमां महालकरी, अवलकारकून अथवा बीजा जे कोई अमलदारने सरकार वखतोवखत वहिवटदारना अधिकार आपे तेनो समावेश थाय छे,

(ङ) 'स्थळ' ए शब्दमां शहेर, कस्बो तथा गामनो समावेश थाय छे, तथा स्थळ

(च) 'विद्याधिकारी' ए शब्दमां जे जे शाळाओना संबंघमां आ निबंध मुजबना विद्याधिकारीना जे जे अधिकार किंवा कर्तव्य बीजा जे कोई अधिकारीने हजूर हुकमथी सोंपवामां आव्यां होय तेनो समावेश थाय छे.

प्रकरण २ जुं.

शिक्षणनी फरज अने तेमांथी मळवानी माफी.

९. कलम ६ मां दशविलां योग्य कारणो पैकी कोई कारण न होय तो, शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांओने तेमना माबापोए शाळामां मोकलवां जोईए.
शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांओने शाळामा मोकलवां जोईए.

+६. (१) नीचे जणाविलां कारणो शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांने शाळामां नहीं मोकलवाने योग्य गणाशेः—

शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांने शाळामां नहीं मोकलवाने योग्य कारणो.

(क) (१) शाळा शिवाय अन्य रीते कोई छोकरांने शाळा खातेथी ठर्या प्रमाणेनं शिक्षण मळे छे एवो, अथवा

(२) देशी शाळाना चोथा धोरणना किंवा वखतोवखत जे धोरण हजूरनी मजुरीथी विद्याधिकारी ठरावे तेना अभ्यासनी पोते लीघेली परीक्षा कोई छोकरांए पसार करी छे एवो

प्रांत शाळाधिकारी, महाल शाळाधिकारी, अगर सरकार वखतोवखत जेने अधिकार आपशे ते गृहस्थोनो दाखलो मेळव्यो होय,

(ख) वृद्धावस्थाथी किंवा मांदगीना कारणथी केवळ अशक्त थई गयेलां माबापनी बरदास्त किंवा चाकरी करवामां ते छोकरांनी सतत हाजरीनी जरूर होय,

(ग) कोईपण कायमनी शारीरिक किंवा मानसिक खोड किंवा निर्बळताने लीघे छोकरांओथी कोईपण शिक्षण मेळववुं अशक्य होय,

(व) जे स्थळे छोकरां रहेतुं होय ते स्थळथी एक माईलनी अंदर शाळा नहीं होय,

(ङ) कोई छोकरांनो निर्वाह करनारूं बीजुं कोई नथी अने ते पोतानी मेळेज पोतानो निर्वाह करे छे एवो कोई गामपंचायतना, विशिष्टपंचायतना अगर सुधराईना सभासदनो दाखलो मेळव्यो होय,

* (च) छोकरां छ मास करतां वधारे मुदत माटे परहदमां रहेवा गयां होय,

* (छ) मा अगर बाप गुजरी जशाना कारणे छोकरांने पोताना नाहनां भांडुओनी संभाळ राखवा माटे तथा रसोई विगेरना काम माटे घेर रहेवानी खास जरूर होय,

+सन १९३५ नो १६ मो तारीख २०-६-३५ थी कलम ६ (१) (क) मां दुरस्ती थई छे.

* कलम ६ (१) नी रकमो (च) तथा (छ) संवत् १९८६ ना ८ मो निर्बंध तारीख २८-११-१९२९ थी दुरस्त थई छे.

(ज) कोई विधवाने एकज छोकरो अगर एकज छोकरी होय अने ते विधवाने मजूरी करवामां ते छोकरूं मददरूप थतुं होय,

†(झ) रद्द.

†(ञ) रद्द.

(ट) कोई छोकरां कोई कारखानानी शाळांमां भणतां होवानो दाखलो रजू करतां होय, अथवा

(ठ) बीजुं जे कोई कारण वखतोवखत हजुर मंजुरीथी विद्याधिकारी ठरावे ते.

(२) पेटाकलम (१) नी रकम (क) (१) मुजब दाखलो मागवामां आवे त्यारे जेना संबंधे दाखलो मागवामां आवे ते छोकरांने तपासी रकम (क) ना छेवटे जणावेला अमलदारे दाखलो आपवो.

प्रकरण ३ जुं.

माबापो तथा शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांनी यादीओ.

+७. जे स्थळे शाळा नहीं हशे ते स्थळे शाळा उघाडवामां आवे के तुरत ते प्रांत शाळाधिकारीए अगर वखतोवखत आ बाबत हजुरथी जेने अधिकार आपवामां आवे तेणे पोतानी सहीथी एक जाहेरात प्रसिद्ध करवी, अने तेमां जणाववुं के ते स्थळनां माबापोए पोताना शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांने विलंब वगर शाळांमां शिक्षण माटे मोकलवां.

*८. (१) (क) जे जे स्थळने आ निबंध लागू होय ते ते स्थळनां शिक्षण योग्य उमरनां छोकरांओनी यादी तेमना माबापोनां नाम साथेनी, शिक्षण योग्य उमरना छोकरांनी आ निबंधना छेवटे जोडेला नमूना निशानी ? अन्वये घर-वार तथा नामवार शाळाना शिक्षकोए तैयार करवी.

(ख) आवी यादी

(१) सुधराई अगर विशिष्ट पंचायत स्थापन थई होय ते स्थळे दर वर्षे एप्रिल मासमां, अने

(२) ते शिवायना स्थळे दर वर्षे जान्युआरी मासमां तैयार करवी,

† संवत् १९८६ ना ८ मो निबंधथी तारीख २८-११-१९२९ थी रकमो (झ) (ज) रद्द थई छे.

+ सन १९३५ ना निबंध १६ तारीख २०-६-३५ थी कलम ७ दुरस्तो थई छे.

* कलम ८ संवत् १९८५ ना निबंध १ लाथी दुरस्त थई हती तेनी पेटाकलम (१) संवत् १९८४ ना निबंध ३ जा तारीख ८-९-३७ थी दुरस्त थई छे.

(ગ) આવી યાદી તૈયાર કરવામાં જરૂર લાગે તો પટેલ તલાટીની મદદ લેવી,

(૨) (અ) આ યાદીની એક નકલ

યાદીની નકલ પ્રસિદ્ધ કરવી. (ક) શાલાના મકાનમાં, અને
(ય) બીજી પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ

ચોઢી વિદ્યાધિકારી તરફથી વચતોવચત જે તારીખ મુકરર કરવામાં આવે તે તારીખે પ્રસિદ્ધ કરવી, અને

(આ) તેમના તરફથી મુકરર કરવામાં આવે તે તારીખથી તેનો અમલ કરવો.

(૩) પેટાકલમ (૧) પ્રમાણે જે યાદી તૈયાર કરવામાં આવે તેમાં જે છોકરાંઓના સંબંધમાં માફી હોય તેમના નામ સામે તે માફી નમૂનાના માફી દર્શાવવી.
યોગ્ય આસનમાં દર્શાવવી.

(૪) (ક) પેટાકલમ (૧) પ્રમાણે યાદી પ્રસિદ્ધ થયા પછી જો તે વર્ષમાં કોઈ નવાં છોકરાં તે સ્થળે રહેવા માટે આવ્યાં હોય, તો પટેલ તલાટીએ તે છોકરાંને શાલામાં મંકલવા બાબત તેમના માબાપોને લેખી સૂચના આપી જણાવવું;
પ્રસંગ.
યાદી કર્યા પછી રહેવા આવેલા છોકરાં બાબત.
પરિણામ.

(ય) આ પ્રમાણે માબાપોને જે તારીખે જણાવવામાં આવે તે તારીખે સંદરહૂ છોકરાંનાં નામ જાણે યાદીમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે એમ ગણવામાં આવી તે પ્રમાણે તેનું પરિણામ થશે.

૯. આ નિબંધ પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલી યાદી સંબંધે

આ નિબંધ પ્રમાણે તૈયાર કરેલી યાદી સંબંધે તકરારો

(ક) એ યાદીમાં દર્શાવેલી પોતપોતાના છોકરાંઓનો સંખ્યા યાદી નથી એવી,

(ય) પોતાનું નામ અગર પોતાના છોકરાંનું કિંવા છોકરીનું નામ સદર યાદીમાં દાખલ થવા પાત્ર નથી એવી, અગર

(ગ) અમુક છોકરા સંબંધે પોતાને માફી મળવી જોઈએ એવી

કોઈની તકરાર હશે તો તેને સદરહૂ યાદી પ્રસિદ્ધ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર વિવાદ કરવાની છૂટ રહેશે.

૧૦. (૧) કલમ ૯ પ્રમાણે કરવાનો વિવાદ આ નિબંધ અન્વયેના નિયમમાં ઠરાવવામાં આવે તે અમલદાર તરફ અગર હજૂર વચતોવચત ફરમાવે તેવા બીજા અમલદાર અગર સ્થાનિક સંસ્થાના અધિકારી તરફ કરવો.

(૨) આ કલમ પ્રમાણે કરેલા વિવાદમાં થયેલો ઠરાવ આખરનો ગણાશે.

प्रकरण ४ थुं.

शासन तथा अधिकार.

११. (१) आ निबंध प्रमाणे शिक्षण योग्य उमरनां छेकरांनी जे जे यादीओ प्रसिद्ध थएली होय तेमां दाखल करेलां सर्व छेकरांओना म बापोए सदरहू यादीमां बताव्या प्रमाणे सदरहू यादी प्रसिद्ध थयानी तारीखथी अगर जो विवादना ठरावथी पोताने काई माफी मळी न होय तो, विवादना ठरावनी खबर मळ्यानी तारीखथी त्रीस दिवसनी अंदर ते यादीमां दशविलां शिक्षण योग्य उमरनां सर्व छेकरांने शाळांमां मोकलवां जोईए.

(२) विवाद सांभळनार अधिकारीए विवादना ठरावनी खबर जे ते शाळाना मुख्य शिक्षकने पण आपवी.

१२. (१) सदरहू त्रीस दिवसनी मुदत अंदर जे जे माबापोए पोतानां शिक्षण योग्य उमरनां छेकरांने शाळांमां दाखल करेलां न होय ते ते माबापोनां नाम तथा दाखल नहीं करावेलं छेकरांनां नाम बाबत जे ते शाळाना मुख्य शिक्षके एक यादी बनावीने मुदत वित्थेथी सात दिवसमां वडोदरा शहर शिवायनां बीजां स्थळोए जे ते गामनी गामपंचायत, विशिष्टपंचायत अगर रुधराई तरफ अने वडोदरा शहरने माटे शहर वहिवटदार तरफ मोकलवी.

(२) आ प्रमाणे छेकरां दाखल करवामां आवे नहीं त्यांसुधी दर महिने यादी मोकलता जवी.

खुलासो—जो कोई स्थळे एकथी वधारे शाळा होय तो जे ते शाळाना मुख्य शिक्षके विद्यधिकारी तेमना जे लत्ता अगर जथा ठरावशे अने आज्ञापत्रकामां प्रसिद्ध करशे ते ते लत्ता अगर जथामांज रहेता होय तेवा माबापोनां नामनी तथा नहीं दाखल करावेलं शिक्षण योग्य उमरनां छेकरांओनां नामनी यादी मोकलवी.

+१३. (१) कलम १२ प्रमाणे यादी आवेथी

शिक्षा करवानी रीत. (क) (१) गामपंचायते,
(२) विशिष्ट पंचायते अगर

(३) रुधराईए अने

(ख) वडोदरा शहर माटे शहर वहिवटदारे

(अ) कसुरदार माबापने

(का) लेखी सूचना आपी बोलावीने, अने

(खा) तेमनुं कहेवुं सांभळीने

जो तेमना तरफथी योग्य कारण देखाडवामां न आवे तो शाळामां दाखल नहीं करेलां दरेक शिक्षण योग्य उम्मेरनां छोकरां दीठ पहेली वखत आठ आना दंड करवो; अने

(आ) ज्यां सुधी छोकरां शाळामां दाखल करवामा आवे नहीं त्यां सुधी दर महिने सदरहू

(१) संस्थाए अगर

(२) अमलदारे

दरेक छोकरां दीठ एक रुपियाथी कमी नहीं अने दस रुपियाथी वधारे नहीं एटलो दंड करवो.

(२) पेटाकलम (१) प्रमाणे करेला दंड बाबत कसूरदार माबापने, जो ते हाजर होय तो मोढेथी अने हाजर न होय तो लेखी सूचना आपी दंडनी रकम दर्शाववी तथा एवी पण ताकीद आपवी के जो सूचना मळेथी त्रीस दिवसनी अंदर तेमना तरफथी सदरहू दंडनी रकम जे ते संस्थाने अगर वहिवटदारने भरी देवामां आवशे नहीं तो, सदरहू दंडनी रकम तेमनी पासेथी जमीन महेसूलनी बाकी वसूल करवानी रीत प्रमाणे जंगम मिलकतमांथी वसूल करवामां आवशे.

१४. (१) जे माबापे आ निबंध प्रमाणे पोतानां छोकराने शाळामां दाखल करवां जेईए तेवां माबापे पोतानां छोकराने शाळामां दाखल कर्या पछी ते छोकरां सतत शाळामां जाय छे के नहीं ते जोवानी ते माबापनी फरज छे.

छोकरां सतत शाळामां जाय छे के नहीं ते जोवानी माबापनी फरज.

(२) परंतु एम ठराववामां आवे छे के,

(क) जो ते छोकरूं पोतेज मांडुं होय तो ते सारूं थतां सुधी, अगर

(ख) घरमां बीजुं कोई मांडुं होवाथी तेनी हाजरीनी खास जरूर होय तो वधारेमां वधारे पंदर दिवस सुधी, अगर

×(ग) कांई नियमित मुदत सुधी माबापना धंधामां तेनी विशेष मददनी खास जरूर पडे तो आखा वर्षमां पंदर दिवस करतां वधारे नहीं एटली मुदत सुधी,

ते छोकरूं शाळामांथी गेरहाजर रहे तो तेवी गेरहाजरीने माफी छे एम समजवामां आवशे, परंतु एवी गेरहाजरीनी खबर बनती त्वराथी ते छोकरांना माबापे शिक्षकने आपेली होवी जोईए.

*૧૬. (૧) જો કોઈ માબાપ શિક્ષણ યોગ્ય ઝમ્મરનાં છોકરાંને શાळाમાં દાખલ કર્યા પછી કલમ ૧૪ માં દર્શાવેલા કોઈ યોગ્ય કારણ શિવાય અગર શાळाમાં દાખલ કર્યા પછી ગેર-હાજર રહેનાર છોકરાંનાં માબાપ બાબત યાદી મોકલવી. રજા મેળવ્યા શિવાય તેમને મહિનામાં જેટલા દિવસ કામ ચાલે તેનાથી $\frac{1}{2}$ કરતાં વધારે દિવસ ગેરહાજર રાખે તો, અને શાळाના મુલ્ય શિક્ષકે પોતાને યોગ્ય જણાય તો અને તેવી તપાસ કર્યા પછી, જો માબાપની કસૂર જણાય તો,

- (ક) ગેરહાજર રહેલાં છોકરાંના નામની,
- (ખ) તેમની ગેરહાજરીના દિવસની સંખ્યાની, તથા
- (ગ) કસૂરદાર માબાપોનાં નામની

એક યાદી બનાવીને

- (૧) જે તે સ્થળના પટેલ તરફ,
- (૨) જ્યાં એકથી વધારે પટેલ હોય ત્યાં મુલ્ય પટેલ તરફ, તથા
- (૩) વડોદરા શહેર શિવાય બીજા સુધરાઈવાळा અગર વિશિષ્ટ પંચાયતવાळा સ્થળે, સુધરાઈના પ્રમુખ અગર વિશિષ્ટ પંચાયતના અધ્યક્ષ તરફ

મોકલવી.

(૨) (ક) જ્યાં સુધરાઈ અગર વિશિષ્ટ પંચાયત સ્થાપન થઈ હોય ત્યાં તે સુધરાઈ અગર વિશિષ્ટ પંચાયતની સ્થળસ્તીમાની બહારના ગેર-હાજર કિંવા નહીં દાખલ થનારા છોકરાઓની પેટા-કલમ (૧) પ્રમાણે જૂરી યાદી કરી શિક્ષકે જે તે સ્થળના વહિવટદાર તરફ મોકલવી.

(ખ) વહિવટદારે કલમ ૧૬ પ્રમાણે દંડનો હુકમ કરી જે તે ગામના પટેલ તલાટી તરફ યાદી મોકલવી.

(ગ) પટેલ તલાટીએ સદરહૂ યાદી ઉપરથી કલમ ૧૮ ના ઠરાવ પ્રમાણે દંડ વસૂલ કરવાની તજવીજ કરવી.

(૩) પેટાકલમ (૧) તથા પેટાકલમ (૨) ની રકમ (ક) પ્રમાણેની યાદી દરેક માસ બદલ, બીજા મહિનાનો પડેલી તારીખે કરી મોકલવી. યાદી વ્યારે મોકલવી.

*૧૬. સદરહૂ યાદી પહોંચ્યાથી જેના તરફ તે યાદી આવી હોય તેણે માબાપનો સુલાસો લેવો, અને પોતાને જરૂર જણાય તેવી ચોકશી કર્યા પછી કસૂર બાબત શાસન. જો તેઓ કસૂરદાર જણાય તો તેમને દરેક છોકરા' દીઠ

કિંવા છોકરી દીઠ

* કલમ ૧૫ સંવત્ ૧૯૮૪ નો ૩ જો તા. ૮-૯-૨૭ થી દુરસ્ત થઈ છે.

X સંવત ૧૯૮૫ ના ૧ લા નિબંધ તારીખ ૧૬-૮-૧૯૨૮ થી કલમ ૧૬ (ક) માં દુરસ્તો થઈ છે તથા કલમ ૧૭ આલી દુરસ્ત થઈ છે.

- (क) प्रथमनी कसूर बाबत कमीमां कमी आठ आना, अने
 (ख) पछीनी कसूर बाबत चढता क्रमे रुपिया पांच सुधी
 दंड करवो अने तेओ हाजर न होय तो ते बाबत तेमने खबर आपवी.

* १६ क रद.

× १७. (क) कलम १३ मुजब किवा

(ख) कलम १६ मुजब,
 केटलेक प्रसंगे वधारे शिक्षा शिक्षा थया छतां पण
 करवा बाबत.

(१) छोकराने बहार मजूरीए मौकलीने, अथवा

(२) पोतानां खेतरोमां कामे लगाडीने

तेमना मा बापेए ए कलमो पैकी कोई कलम प्रमाणे गुन्हो कर्यानुं जणाय तो शिक्षा करनार
 अमलदारे

(१) (का) सदरहू माबापने लेखी सूचना आपीने, अने

(खा) तेमनुं कहेवुं सांभळीने

यां ग्य लागे तो दरेक छेकरादीठ रुपिया एकथी कमी नहीं अने रुपिया
 पांचथी वधारे नहीं एवो पोताने व्याजबी जणाय तेटले दंड कसूरदार
 माबापने करवो, अने

(२) ते बाबत तेने लेखी सूचना आपवी अने हाजर होय तो मोदेथी पण कहेवुं.

१८. (१) आ निबंध प्रमाणे एक मासमां जेटलो दंड कर्यो होय ते बाबत दंड करनार

पटेल अगर स्थानिक संस्थाए अगर अमलदारे बीजा मासनी
 दंड वसूल करवानी रीत.

पंदरथी तारीख सुधीमां एक यादी तैयार करी तेमां कसूर-
 दारनां नाम तथा दंडनी रकम दर्शाविवी, अने चोरामां, स्थानिक संस्थानी कचेरीमां अगर अम-
 लदारे पोतानी कचेरीमां प्रसिद्ध करवी.

(२) पेटाकलम (१) प्रमाणेनी यादी प्रसिद्ध थयानी तारीखथी पंदर दिवसनी
 अंदर दंडनी रकम भरी देवामां आवे नहीं तो पटले, स्थानिक संस्थाए, अने वडोदरा शहेरमां
 शहेर वहिवटदारे, जेम होय तेम, यादीमां लखेलीं दंडनी रकम जे ते कसूरदार पासेथी जमीन
 मेहेसूलनी बाकी प्रमाणे जंगम मिलकतथी वसूल करवी.

१९. (१) आ प्रकरण प्रमाणे गामपंचायत, विशिष्टपंचायत, सुधराई अगर पटले

शिक्षाना हुकम उपर विवाद
 चालजे नहीं.

करेली शिक्षाना हुकम उपर विवाद चालशे नहीं, परंतु एवा
 हुकम सामे हुकमनी तारीखथी साठ दिवसमां वहिवटदार
 तरफ तपासणी अरज चालशे.

* कलम १६ क सन १९३४ तारीख २७-१२-३४ ना पान ५१ मांथी रद्द थई छे.

× संवत १९८५ ना १ ला निबंध तारीख १६-८-१९२८ थी कलम १६ (क) मा दुरस्ती थई छे तथा
 कलम १७ आखी दुरस्ती थई छे.

(२) वडोदरा शहर वहिवटदारे करेला हुकम उपर विवाद चालशे नहीं, परंतु एवा हुकम सामे हुकमनी तारीखथी साठ दिवसमां सुवा तरफ तपासणी अरज चालशे.

२०. (१) आ निबंध प्रमाणे करेलो दंड वसूल करवा माटे मिलकत जप्त करी हर-
राज करवानो कोई गामपंचायते हुकम कर्यो हशे तो ते
हहराजीना हुकमनी तपासणी. वहिवटदार पोते थईने अगर कोईनी अरजी उपरथी तपा-
सणीमां लई शकशे.

(२) एवो हुकम जो विशिष्ट पंचायत अगर सुधराईए कर्यो हशे तो जे ते संस्थाना नियम प्रमाणे ते उपर विवाद अगर तपासणी अरज चालशे.

(३) आ प्रमाणे विवाद अगर तपासणीमां थयेलो हुकम आखरनो गणाशे.

* २०. क. शिक्षण योग्य उमरना छोकराने कामे लगाडनार कोईपण सखस एवा छोकरांना
माबाप माटे जे प्रसंगे जे
कामे लगाडनारनो जवाबदारी.

(क) फरजो

(ख) जवाबदारीओ, तथा

(ग) कसूर बाबत शिक्षा,

आ निबंधथी ठरावी छे तेवे प्रसंगे ते

(१) फरजोने,

(२) जवाबदारीओने, तथा

(३) शिक्षाने

पात्र छे एम समजवुं.

प्रकरण ५ मुं.

किरकोळ.

२१. आ निबंध प्रमाणे करवानी सर्व अरजो तथा विवादो न्यायाधिशीनी लागतनी एक
आनानी टिकीटवाळा कागळ उपर करवी जोईए.
अरजो तथा विवादाने लागत.

+ २२. आ निबंध प्रमाणे

इंडनी रकम बाबत तिमाही
माहितो मोकलवी.

(क) जे जे कसूर बदल दंड करवामां आव्यो होय ते दंडनी रकम बाबत, तथा

(ख) जे जे दंडनी रकम वसूल थई होय ते बाबत,

* कळम २० क. संवत् १९८५ ना १ ला निबंध ता. १६-८-१९२८ थी नवीन दाखल थई छे.

+ कळम २२ मां सन १९३५ ना निबंध १६ ता. २०-६-१९३५ थी दुरस्ती थई छे.

तिमाही पत्रक जे ते वहिवटदारे चोथा मासनी पंद्रमी तारीख अंदर प्रांत शाळाधिकारी मारफत विद्याधिकारी तरफ मोकलवुं.

२३. (१) आ निबंध प्रमाणे.

शाळाखाताना स्थानिक अमलदारोनी फरज.

- (क) शिक्षण योग्य उमरनां छोकराओनी यादीओ संपूर्ण अने भूल विनानी छे के नहीं, अगर
- (ख) शिक्षणनी फरजमांथी माफी मळवानां जे कारणो आ निबंधमां स्विकारवामां आव्यां छे ते कारणोने लीधे आपवामां आवेली माफीने माटे वास्तविक कारणो छे के नहीं, तथा
- (ग) शासनरूपे करेला दंडनी रकम बराबर छे के नहीं अने ते वसूल कराववा चांपता उपायो लेवामां आवे छे के नहीं,

ते सर्व वातो जोवानी फरज शाळाखाताना परीक्षक अमलदारो उपर तथा गामपंचायत, तेमज महाल पंचायत, तेमज प्रांत पंचायतो उपर पूर्ण रीते छे एम समजवुं.

(२) शाळाखाताना महाल शाळाधिकारीओए तथा प्रांत शाळाधिकारीओए शाळाओनी पोतानी मुलाकात दरम्यान आ कलममां कहेली बाबतो विषे पोताने खात्रीथी मालम पडेली हकीकत विद्याधिकारी मारफत सरसुबा तरफ जणाववी.

२४. आ निबंध प्रमाणे करेलो दंड वसूल थया अगर बाकी रहे तो ते कोईपण वखते योग्य कारणथी मांडीवाळवानो वहिवटदारने अधिकार छे.
दंडनी बाका मांडी वाळवानो अधिकार.

२५. (१) जे जे स्थळे वस्तीना मोटा प्रमाणने लीधे आ निबंधमां फर्माविठी सर्व व्यवस्था ते स्थळना एकज पटेल अगर तलाठीथी रेहेत्री मुश्केल भरेली छे एम लागे तेवां स्थळनां नाम विद्याधिकारीए नमूद करी आज्ञापत्रिकामां प्रसिद्ध करवां.
मोटी वस्तीना लत्ता अगर जथा ठरावना बाबत.

(२) विद्याधिकारीए तेवां स्थळना सुवराई इन्स्पेक्टर तथा ते स्थळना जे ते लत्ताना सुवराईना सभासदने साथे राखी तेनी एकंदर वस्तीना योग्य प्रमाणथी सोईस्कर लत्ता अगर जथाओ पाडी तेवा दरेक लत्ता अगर जयाने साख एक एक पटेल अगर बीजो कोई लायक सखस नमूद करी आपी जे ते स्थळना जे ते लत्ता अगर जयानां नाम साथे ए प्रमाणे नीमी आपेला पटेल अगर सखसनुं नाम पण आज्ञापत्रिकामां प्रसिद्ध करवुं.

(३) आ प्रमाणे जूदा जूदा स्थळना जूदा जूदा लत्ता अगर जयाओनां नाम तथा दरेकने माटे नमूद करेला पटेल अगर बीजा सखसनुं नाम प्रसिद्ध थया पडी सदरहू लत्ता अगर जयाना पटले अगर सखसे,

(क) आ निबंधी पटेल अगर तलाटीने जे अधिकार आपवामां आव्या छे ते अधिकार सदरहू लता अगर जथा पूरता अमलमां लाववा, तथा

(ख) तेमना उपर जे जे फरज मूकवामां आवी छे ते ते फरज तेमणे अदा करवी.

२६. (१) आ निबंधी गामना पटेलो उपर जे जे फरजो नाखेली छे ते ते फरजो योग्य रीते अदा थई शके ते सारू जे ते गामना पटेलने ते तलाटीओ तथा बीजा खाताना ते गामना तलाटीए संपूर्ण रीते मदद करवी जोईए. नोकरोनी मदद.

(२) अने आ प्रमाणे आ निबंधना हेतू माटे जे जे कर्तव्य बजाववुं पडे ते ते कर्तव्य पूरता गामना तलाटी तथा पटेलो शाळाखाताना नोकर छे एम समजवुं.

(३) अने तेज प्रमाणे आ निबंधना हेतू सारी रीते पार पडे ते अर्ये लागतावळगता सर्व कोई खाताना नोकरोए शाळाखाताना नोकरोने जरूरियात मदद करवी ए तेमनी फरज छे एम समजवुं.

२७. आ निबंधना हेतू पार पाडवा माटे आ निबंधी विरुद्ध नहीं एवा हजर मंजुरीथी जरूर जणाय ते नियम करवानो विद्याधिकारीने अधिकार छे. नियम करवानो अधिकार.

श्री.

नमूनो निशानी १.

(जुओ कलम ८.)

शिक्षण योग्य उमरनां छोकरीनां यादी.

गाम तालुको प्रांत सन साल बाबत.

अनुक्रम अंक.	घरलो तथा जथानो अंक.	घरमां रहेता शिक्षण योग्य उमरनां छोकरीनां माबाप अगर पालकनी हकीकत.				शिक्षण योग्य उमरनां छोकरीनां संबंधी हकीकत.					माफी होय तो तेनो प्रकार	आसन १ थो १२ सुधी जे हकीकत लखानी छे ते खरी होवा बदलनी माबाप अगर पालकनी सही.	जेम के विवादजुं परिणाम फिरो.
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
		घरमां नाम साथे, अटक होय तो लखनी.	रहेवांजुं ठेकाणुं.	जात.	धंधो, सरकारी नोकर होय तो कथा खातामां.	छोकरीजुं नाम, बापना नाम साथे.	उमर छेही जन्मगांठ वख-तनी.	छोकरीजुं नाम, बापना नाम साथे.	उमर छेही जन्मगांठ वख-तनी.	छोकरीं भणवा जनुं हरो तो जे शाळामां भणवा जनुं हरो ते शाळजुं नाम.			

आसन १३ खास वडोदरा शहरने लागू छे.

तैयार कर्यानी तारीख माहे सन
पटेलनी सही. तल्लाटीनी सही.
प्रसिद्ध कर्यानी तारीख माहे सन
पटेलनी सही.

वहिवटदारनी सही.

टीप-१ अनुक्रमांक नांखवानो ते छोकरांओना अनुक्रमने अनुसरीने नांखवो.

टीप-२ कलम ८ नी पेटाकलम (४) अन्वये नवीन छोकरां बाबत खबर आपी होय ते विषेनी नोध पण यादीनी नीचे स्थळप्रतमां करी राखी तेमां खबर आप्यानी तारीख दर्शावी पटेले सही करवी, अने ए नोधनो उतारो शाळाना मुख्य शिक्षक तरफ मोकलवो.

सूची.

	क.ल.म.
अधिकार	
दडनी बाकी मांडी वाळवानो २४
नियम करवानो-विद्याधिकारीनो २७
जवाबदारी	
छोकरांने कामे लगाडनारनी २० क
जाहेरात	
शाळा उघाडवानी ७
तपासणी	
हरराजीना हुकमर्नी २०
तपासणी अरज	
शिक्षाना हुकम उपर २०
दंड	
नी रकमनुं वहिवटदारे मोकळवानुं तिमाही पत्रक २२
वसूल करवानी रीत १८
नियम	
करवानो विद्याधिकारीनो अधिकार २७
फरज	
परीक्षक तथा स्थानिक अमलदारोनी २३ (१)
माबापनी-छोकरांओने शाळांमां मोकळवानी १४ (१)
माबापोनी-छोकरांओने शाळांमां मोकळवानी ९
माफी	
शाळांमां जवानी	} ८ (३) } १४ (२)
माहिती	
तिमाही-दंडनी रकमनी २२
सरसुबाने मोकळवी २३ (२)
मुदत	
छोकरांओने शाळांमां मोकळवानी ११
यादी	
कोना तरफ मोकळवी-हद्द बहारनां छोकरांनी १९ (२) (क)
गेरहाजर रहेनार छोकरांना माबापनी १९

	कलम.
ना संबंधमां तकरार करवानी मुदत ९
मुदत अंदर छोकरां न मोकलनार माबापोनी कोना तरफ मोकलवी. १२
मोकलवानी मुदत १५ (३)
नी सकल प्रसिद्ध करवी ८ (२)
शिक्षण योग्य उम्मरनां छोकरांओनी ८
लागत	
अरजीओ तथा विवादनी २१
व्याख्या	
माबाप ४ (क)
वहिवटदार ४ (घ)
विद्याधिकारी ४ (च)
शिक्षण योग्य उमरनां छोकरां ४ (ख)
स्थळ ४ (ङ)
सुधराई ईन्स्पेक्टर २५ (२)
विद्याधिकारी	
नो नियम करवानो अधिकार २७
विवाद	
कया अमलदार तरफ कयो १०
शिक्षाना हुकम उपर १९
व्याप्ति	
निबंधनी २
शासन ११
कसूर बाबत १६
शाला	
उघाडवानी जाहेरात प्रसिद्ध करवी ७
नी व्याख्या ४ (ग)
मां कयां छोकराने मोकलवां नहीं ९
मां नहीं मोकलवानां योग्य कारणो ६
मां ठरावनी कयी मुदतमां छोकरां मोकलवां ११
शिक्षण योग्य उमरनां छोकरां ४ (घ)
नी व्याख्या	

	कलम.
शिक्षा	
कसूरदार मावापने १६
करवानी रीत १३
ना हुकम उपर तपासणी अरज २०
ना हुकम उपर विवाद क्यारे चालशे नहीं १९
नी मर्यादा १३
वधारे करवाना प्रसंग १७
सहकार	
तलाठी विगेरेनो २६
स्थळ	
नी व्याख्या ४ (ड)